

“UKRAINIAN LABOR NEWS”
 Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: 51 465

“УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ”
 газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у віторок, четвер і суботу.
 Видав Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на ро-ві вулиць Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦЮЮЧИХ І ЇХ СВІДОМІ ЧИ НЕСВІДОМІ ВОРОГИ.

ІІІ. ОСВІТНІ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ.

В попередніх трох розділах цієї статті ми побіжно обговорили, чому робітничо організується в індустріальній і політичній організації. Обговорили лише побіжно, бо треба було б цілу книжку написати, щоб обговорити це обширно. Зрештою, про це є написано багато книжок, треба лише їх читати і зрозуміти.

Чи читає загальне робітничтво ці книжки? Ні, читають одиниці, гуртки свідоміших робітників, а загальне не читає. Якесь частинна робітничтво читає різні легенькі оповідання, казки, сонячки, просто дурниці, якраз для цього й написані та видані, щоб поширити їх серед працюючих та отаким пустомельством відвернути їх розум від чогось корисного, а головню від того, що відкриває робітничові очі на все, що діється в світі.

В одному з попередніх чисел “У.Р.В.” писали ми: “Робітнику, будь грамотний!” Ми там вяснювали, як ми розуміємо слово “грамотний”. Але не так то легко зрозуміти це тому робітнику, який про ніщо інше в світі не думає, як про кусок хліба для свого жолудка.

ОСВІТНЯ ОРГАНІЗАЦІЯ, ЧЕ НАША ШКОЛА.

Не можемо ми ні дивуватися тому, що робітник неграмотний, ні обвинувачувати його, що він неграмотний, ні кидати на него каменем за те, що хоч він уміє читати, то однак або нічого не читає, або читає сонячки чи “Хінську царівну”. Бо що йому дала школа, до якої він ходив пару років? Навчила азбуки, складів, навчила трохи читати й писати в неграмотних, та ще й зі школи батько забрав хлопця, не давши йому докінчити класи, бо не було кому гусей чи корови пасти. “Все одно — мовляв — попом не будеш...” От, аби умів лоба перехрестити!

Так і виростає робітничок з маленьку, борючись за кусок хліба. Ще дуже добре, коли взагалі не забув хоч так читати, як навчився. Далі доучувало його вже окруження, обстанови, само життя. Тисячі таких нас опинилися на цій канадійській землі: темні, забиті, не тільки не знаючи нічого про суспільство, про його поділ на класи, але навіть не знаючи хто ми: Австрійки, Галичани, Поляки, Русини?... Таке наше незнання дало нам: найтяжчі роботи за найнижчу платню, успідило нас в очах не тільки загального громадянства, висловлюючись “демократично”, але й в очах робітників культурніших народів. Це, нарешті, прислужилося до того, що де ми працювали, чи де ми осідали на фармах, ті слідом за нами йшли двоногі паразити різних порід і національностей й такі свої рідні та язичі з моголів нашої праці, задурили нас з їх більшою головою та сплюючи їх горивоком.

Кажуть, що нема злого, що не вишло-б на добре. Далека подорож, поневірвання про роботах, насмішки, переслідування, зустрічі з працюючими різних націй, сама різноманітність праці (нині на фармах, завтра в лісі, а далі в копальні, у фабриці, на залізничці) — ось що стало нашою першою школою, яка заставила нас до думання. Ми побачили життя зі всіми його “предестями”, але... ми не розуміли це, чому воно так. Ми знали, що дістаємо дуже малу платню за надмірно тяжку працю, але не знали, чому нас наші товариші по праці бють і ненавидять, коли ми скебуємо.

Згодом ми побачили, пізнали, що ми темні, несвідомі. А раз ми це пізнали, то рішення вчилися. Де вчитися, як вчитися? Де є в світі така школа, що пішла-б за робітником на залізничку, до копальні, до ліса, у фабрику та вчили його? Де в капіталістичній системі є така школа, що вчила-б робітника не лише писання, але й класової свідомости та солідарности? І це ми пізнали та вирішили: нам треба творити власну школу, що вчила-б нас не лише читати й писати (бо ми, що зрозуміли потребу цієї школи, такі уміли дещо читати й писати) але вчила-б нас, які книжки треба читати, щоб зрозуміти світ й своє положення в нєму, що навчила-б нас розуміти прочитане. І тоді то прийшли ми до переконання, що таку школу дасть нам власна освітня організація й ми її створили.

ЧОГО ВЧИТЬ НАС НАС НАША ОСВІТНЯ ОРГАНІЗАЦІЯ.

Нашою великою робітничо-фармерською школою в Канаді є освітня організація Товариство Український Робітничо-Фармерський Дім. Сформувалася ця велика організація з дрібних самоосвітніх та драматичних гуртків, що самостійно творилися по цілій Канаді.

Коли ми почали організуватися в такі гуртки, то мали ще не дуже то ясне поняття про організацію й її значіння для нас. Ми знали, що нам треба вчитися. Коли-ж ми створили гурток, який ми назвали організацією, то на самому початку показалося, що нам треба вчитися не писання, але жити організовано. Бо у наших “первородних” гуртках було — що голова, то й розум. І ніяк не можна було тих “розумів” погодити між собою. Гуртки кодилися, завмирили, знову зіпнуливалися. Ухваляли, щоб передлачувати всі українські газети в Канаді, а навіть Злуч. Державах, бо, мовляв, щоб бути “широко освітаними” треба все читати, все знати. І начитається отак один соціалістичного, другий націоналістичного, третій релігійного, а четвертий чорт зна чого й гризуться в організації.

І знову-ж таки, нема злого, що не вишло-б на добре. Свідоміші робітники побачили, що нема чого себе дурити тим, що можна створити якусь організацію з людей, де один тягне до ліса, а другий до біса, й почали творити гуртки однодумців. Нехай маленькі гуртки, але однозгідні. І тільки аж тоді у тих однозгідних гуртках почалася освітня праця. Показалося, що найголовнішою наукою для робітничтва є вчити життя й працювати солідарно між собою. Коли є солідарність, то вона збудує все. Коли буде солідарність і одно-

згідність в організації, то буде там і школа й бібліотека й будинок і далший розвиток організації буде забезпечений.

Так почали гуртки порозуміватися між собою, думати, виробляти спільний статут, централізуватися, аж відкрили своєю сіткою цілу Канаду. Потім робітники почали співробітничати з фермерами, взаїмно порозуміватися, допомагати один другим порадами, організаторами. Почали думати про освіту своїх матерей, жінок, сестер, дітей, створивши з них і для них окремі секції. Почали дбати про виховання власних учителів, що допомагали-б освітній праці дорослих і дітей. При цій великій організації, при її інституціях, створилися гарні драматичні й співачські гуртки, мандолинові диточі й інші оркестри, почалася велика культурна праця.

В ЧОМУ ВИЯВЛЯЄТЬСЯ НАША СОЛІДАРНІСТЬ.

Наша, не тільки передових свідоміших робітників, але й фермерів, солідарність виявляється тепер у великому будівництві своєї організації й преси. Наша солідарність тепер виявляється в тому, що не тільки одиниця з одиницею, чи сусідні відділи нашої організації співробітничать між собою, але всі ми, роскидані по цій великій країні, творимо неначе одну велику родину. Навіть краще. Нерозумна родина бється, свариться, а наша організація солідаризується. Певна річ, що є у наших відділах суперечки, трапляються непорозуміння між одиницями з членства, але це все переходове, дрібниць і наші відділи дають собі з цим раду.

Ось тепер ми, ціла наша організація, будемо Укр. Роб. Дім в Торонто. Правда, організація, як цілість, мало ще допомогла цій будові. До цього часу весь тягар цієї будови лежав на самах торонтонських товаришах. Тепер-же ціла організація сказала, що всі ми мусимо допомогти будові Укр. Роб. Дому в Торонто. Чому? Бо це є на користь не тільки українському робітничтву в Торонто, але всім працюючим. Коли люде будуть будинок і хочуть, щоб він міцно стояв, то закладають під него підвалини зі всіх боків. Коли ми бачимо, що наша організація в одній частині краю має вже відповідні підвалини, а в другій — ні, тоді ми обовязані спільними силами покласти й там підвалини, бо від них залежить рівновага цілої організації.

Зараз наші товариші в Торонто збираються до закладання угоднього каменя під свій будинок, а для нас, для цілої організації будова Укр. Роб. Дому в Торонто — це могутня підвалина під цілу організацію, це угодльний камінь під нашу організацію на сході Канади.

До такого розуміння власних класових інтересів прийшли ми шляхом завітної доповідної організаційної праці. Плучи ми шляхом далі, ми кличемо за собою всіх тих, що не є ще в організації.

Товариші робітники й фермери! Ставайте членами Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім! Допомогайте будові Українського Робітничого Дому в Торонто! Злучіть ші дві справи разом у визначеному для цього місяці від 15. лютого до 15. березня. Будуючи свою освітню організацію ви будете краще майбутнє для себе й для своїх дітей!

ХТО ТАКИЙ ЧАН КАЙ-ШЕК.

Генерал Чан Кай-Шек є вождь і разом з цим командир кантонської революційної армії. Він дає провід всім справам революційного Хіні, він є вождь революційного руху. Разом з цим він є голова Кумінтангу. Це — добре. Успіхи досягнені партизанськими силами Чан Кай-Шека. Під проводом покійного Сун Ят-Сена Кумінтанг провадив догодочасну боротьбу, але здійснити своїх ідеалів партія не спромоглася, бо не мала на це потрібної реальної сили. Нарешті, Сун Ят-Сену пощастило встановити кантонський революційний уряд. Він став за основу майбутнього революційного хінського уряду.

Чан Кай-Шек — це найкращий наступник, якого тільки міг бажати Сун Ят-Сен. Він є не тільки довідний полководець, що вміє успішно боротися з об'єднаними силами реакціонерів північної Хіні. Він досвідчений державний діяч і дипломат. Я наведу характерне для нього інтерв'ю в Тейнтіні з японським кореспондентом Он, вміщене в “Осака Акасі” 16. листопада. Воно цікаве теж і тим, що Чан Кай-Шек висловлює у ньому свої думки про відношення кантонського уряду до Японії і до комунізму.

Он. — Скажіть, генерале, чи ви здійснюєте сун'ятенізм, цілком додержуючись заповіту покійного Сун Ят-Сена?
 Ген. Чан Кай-Шек. — Звичайно, ми здійснюємо його, і пізнали цілком здійсниме.
 Он. — А що ви робите, коли комуністична секція в середині самого Кумінтангу заохопить собі владу?
 Чан. — Ви говорите про “комунізм”, як про щось насильницьке, але наш — комунізм не такий. Між окремими частинами Кумінтангу є органічний зв'язок і ми не боїмося, що комуністи стануть наперед і окремо від усіх.

Он. — Чому революційна армія — проти Англії?
 Чан. — Ми не проти Англії, ми проти англійського імперіалізму. Коли Англія його зречеється, то ми будемо дуже раді з нею помириться.
 Он. — Що ви гадаєте про відношення Японії до нинішньої революційної війни?
 Чан. — Висновок війни японський уряд і народ може зрозуміти, що політика гноблення Хіні є кепська політика, і Японія доброхоті відмовитися від нерівних японських угод.
 Он. — А як що відмова від нерівних угод не здійсниться, дарма що вона дуже бажана для вас, чи будете ви домагати ся навіть з ризику війни проти Японії?
 Чан. — Ми, звичайно, намагаємося ліквідувати нерівні угоди політичним способом, то коли будь-яка імперіалістична держава захоче вилунити на нас в цім питанні збройною силою, ми протиставимо їй таку збройну силу.
 Он. — Коли революційна армія об'єднає усю Хіну, чи визнає Хіна особливі права, здохнеть Японію у Монголії та Манчжурії?
 Чан. — Як-що Японія збереже свої “особливі права” в Хіні, то не можна буде сказати, що революція успішно скінчилася. При такім стані не можна теж буде говорити про повне об'єднання Хіні, як про завершений факт.
 Он. — Чи маєте ви замір справді в здобути провінції Чекіян і Фуцзянь?
 Чан. — Наші військові операції в цих провінціях мають на меті тільки допомогти їх населенню встановити в себе справжнє самоврядування. Скоро буде досягнуто цієї мети, всякі військові дії припиняться.
 Он. — Чи маєте ви на думці збільшити податки або ввести нові, якщо у вас не вислестарить засобів на військове постачання?
 Чан. — Всі потреби армії задовольняються засобами державними, а їх для нашої мети є доволі. Ми не маємо потреби збільшувати податки або силоміць стягати їх з людности. Навпаки, революційний уряд має на меті в дальшій часі зменшити оподаткування в межах належної до нього території.
 Далі, кореспондент “Осака Акасі” описує генерала Чан Кай-Шека, його простий військовий одяг, бадзорий та енергій-

ний вигляд, веселе з усміхом обличчя, привабливу мову.
 Зміщення діяльности армії Фен Ю-Сяна в провінції Шенсі запевне дає велику допомогу Кантонцям. Фен Ю-Сян держить коло себе армію Ву Пей-Фу, що через те не має змоги воювати супроти Кантону. Це забезпечує Чан Кай-Шеву вільність заходів супроти Сун Чуан-Фана й дає йому змогу звільнитися від ворога всю доли-

ну Ян-цзи-цзяну, утвердитися в Вучані і стратегічно командувати всією Хіною. Після цього зовсім не буде тяжко звільнити всю провінцію Чекіян від Сун Чуан-Фана. Уже зараз в Хіні нема ніякого реакційного генерала, що міг-би спинити наступ армії Чан Кай-Шека, навіть коли-б імперіалістичні держави чим дужче підтримували її.
 Сен Катальма.

ВЕРШОК ІДІОТИЗМУ.

Ща осуд всіх здороводумаючих людей, як також тих, в кого є ще хоч крихітка людяности.

Ми привикли читати у ворожій робітничтву пресі різні нєсенніці, брехні та донощичькі пашквали на свідомих робітників і фермерів, на їх організації, а найбільше на ширій і чесній провідницькій робітничтву та на робітничу пресу. Ми не раз фактами стверджували, що палський наймит, нікчемний підлизник гірший від самого пана.

Однак такого газетярського блюзнірства, до якого тепер спустився орган українського греко-католицького єпископа в Канаді, Никити Будки, “Канадійський Українець”, ми ще в газетярському світі не зустрічали. Кожне його число, що називається від дошки до дошки, запевне скажемо чимось чужою — ненавистницькою лайкою на робітників, на їх організації, на їх живих і умерших провідників, на все, що не гетьманське, не греко-католицьке.

Зрештою, який читач сам перечитає і перекарається. Орган єпископа Будки, “Кан. У.Р.Крайнець” з 16. лютого ч. у. вмістив між іншими подібними випарами єзуїтського хіролого мізку — “статтю” п. н. “Дух Руїни”, яку мище наводимо без ніяких змін, опустивши лише вступ, та дещо при закінченню. Ось вона, читайте й судіть:

Помимо різних геретів у внутрі Церкві, з'явився й інші руїнишки духа, як Жид Спіноза, з “раціоналізмами”, Жид Маркс з соціалізмом, волюнчій Юдаїзм у замаскованій формі масонства, а нарешті “комунізм” “большевизм” й інша гарно пофарбована руйна азійського крою; все то в одній напрямі — на знищення Християнства і білої раси народа.
 Коли Мойсей був на горі Синаї, одержуючи Заповіді від Бога, то більшовики робили в той час їд горю? Архангел Аірыр зрив із золотого Золотого Теля; більшовики танцювали навкруг того Золотого Теля!
 Коли більшовики були прогнані з Єгипту, котрим правили через чотириста двадцять літ, що вони винесли з собою з Єгипту? Все золотого роду. Сказали Єгиптянам “денег не надад” і збирали до своїх рук все золотого. (Неваж-ж в старинному Єгипті говорили по російськи? — В.) Так як в Росії в наш час.
 Злишнові з його, Мойсей спалив те золотого теля і попіл да винити більшовенкам, щоб більше не танцювали та не мовились до Золотого Теля, Мойсей вмер, а більшовики знов поставили на ноги Золотого Теля.
 Більшовицьке Золотого Теля брало по цілій світі тисячі літ; здерогувало та знищило царства: — Вавилонське, Асирійське, Персидське, Єгипетське, Ниневійське, Філістимянське, Римське Імперію, Грецьку Імперію і різні старожитні культури. А в наш час Російську Імперію, Австрійську, Німецьку; тепер робить заходи на знищення Британійської Імперії, Америки і цілого світа. Знищивши, оглопав і фальшує Історію.
 Замість Єгови, Елогіа та Адама і Більшовицьке поставило Золотого Теля, якого Лопітера, і до него й молиться більшовицька, як і молиться тисячі літ ще перед Христом. Приглянімося як більшовики вють по світі вкрадене в Росії золотого, та як вони любуються ним. Подібне робили вони в Єгипті й інших зруйнованих ими Імперіях тисячі літ тому назад. Більшовицьке не нова справа, а така стара як старий єврей. Бакшилі більшовицьку поставили в азійських степях під впливом некультурного азійського сонця і гарячих річ і пісків. Се були патріархальні пастирські семітські племена, котрих завданням фільтрації многи тисячліть та пофальшуванням Єзри в книгах історичних годі тепер пізнати, як старих Гіксів, зопомінувши Єгипет та зробиивши там перший експеримент більшовицькому.
 Старий Заповіт се мудрість Халдейська, Єгипетська та Вавилонська. Гікс Єзра і сідмачість Гіксів “зопомінувшись” пофальшували Старий Заповіт, встановили там сцени і місцевості, землі, гори та ріки Палестини. Після фальшу Єзри і його колег, Гіксів зачали приборити для себе різні назви. Таке робиться до днесь-дня: Еврей, Гебреї, Юдеї, Ізраїль і різні. Слово Ізраїль є Єгипетське і складається з

татами” — для кого? Для польського шляхти й для Риму, бо між Українцями нема вже людей, а є лише дурні й ренегати. В Мексико, Росії, Китаю нема людей, — там люде — худоба.
 Якось бридко читати ці рядки й ми їх не наводили-б на сторінках нашої газети, але... нехай люде перечитають і переконаються що то за “цвіти” розцвітають на шпальтах органу єпископа Будки.
 Волицець.

МАЙБУТНЄ ДНІПРА.

На запитання про перспективи дніпровського пароплавання та його найближчі завдання в звязку з Дніпрельстаном, відповідальні робітники дніпровського державного пароплавання відповіли ось що: Пятирічний план перевозів та будовання пароплавання в звязку з Дніпрельстаном, не є тепер доцільним.

В недалекому майбутньому з Верхнього Дніпра піде низка вантажів: ліс, дрова, цукор, фанера, сірники та експортне зерно. З Нижнього Дніпра піду вантажів з бакійськими нафто-продуктми, кримською сіллю, зернопродуктми в переробі й т. ін.

Для пасажирського руху можливе встановити прямих безпересадочну лінію Херсон-Київ з заходом пароплавів до таких, наприклад, портів, як от Черкаси, Кременчук, Дніпропетровськ, Запоріжжя, Нікопіль та інші. Загальний протяг цієї лінії — 811 кілометрів. По крає цих берегів ця лінія звичайно не уступити волюжним лініям, бо пароплави проходять поміри майбутній Дніпрельстан, пороги і т. д. Без всякого сумніву, що в майбутньому на цю лінію збиратимуться для літнього відпочинку тисячі пасажирів.

Що до теперішнього стану баржевого та парового тоннажу дніпровського пароплавання, то, звичайно, що він цілком не підготовлений до прийому в майбутньому величезної кількости вантажів та пасажирів.
 Тому правління державного пароплавання приступило до розроблення нового плану. Попереду було зроблено економічне обстедження берегів, щоб з'ясувати кількість та характер майбутніх вантажів у двох напрямках. До цієї складної справи запрошено відомих економістів на чолі з проф. Яснопольським.

Має бути обстежено все побережжя Дніпра від Херсону до Смоленська, ріки Припять до польського кордону (до міста Турова), по річці Сож до міста Промойська та по Десні до Брянська. Обстедження буде закінчено до 1. квітня. Тоді можна буде остаточно з'ясувати скільки потрібно буде нових пароплавів для відкриття прямого руху по всьому Дніпру.

Крім нових пароплавів потрібна буде велика кількість механічних первантажувачів, що забезпечили-б швидкість та дешевизну перевальних апаратів. До рич, слід відзначити, що головним перевальним центром між північчю та полуднем має бути Київський порт.
 Будування потрібної кількости пароплавів та барж протягом 5 років цілком можливе. Для цієї мети можливо буде використати металургійні заводи Дніпропетровська, Миколаївський судобудівельний завод, київські та херсонські судноремонтні майстерні.

КРИВА РОСПРАВА З АЛЬБАНСЬКИМИ ПОВСТАНЦЯМИ.

Як сповідає білгородська газета “Время”, в Альбаниї зрештовано вже 1,200 душ. Іх обвинувачують у тому, що вони брали участь у повстанні. Багатьох арештованих засуджено до смертної карі, а багатьох на довший час ув'язнено.

Карають на смерть прилюдно на одному з майданів у Скутарі. Багатьох провідників повстання, що втікли, засуджено позачочно.